

Հաստատված է

«ՌԵՍՈ» Ապահովագրական ՓԲԸ
Խորհրդի նիստի որոշմամբ առ 04.11.2011 թ.

Խորհրդի Նախագահ
Գագիկ Զաքարյան

**ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
(ՆՈՐ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ)**

ԵՐԵՎԱՆ 2011

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. ՍԱՀՄԱՆՈՒՄՆԵՐ
2. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ
3. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐԸ ԵՎ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐԸ
4. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐ
5. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՒՄԱՐ
6. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԿՆՔՄԱՆ ԿԱՐԳԸ
7. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐԻ ՎՃԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ
8. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ
9. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԴԱԴԱՐՈՒՄԸ
10. ԿՐԿՆԱԿԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
11. ԿՈՂՄԵՐԻ ՓՈԽՀԱՐԱՔԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐԻ ԱՌԱՋԱՑՄԱՆ ԴԵՊՔՈՒՄ
12. ՎՆԱՍԻ ՉԱՓԻ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՉԱՓԻ ԵՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՎՃԱՐՈՒՄՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆԵԼՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
13. ԿՈՂՄԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ
14. ՌԻՍԿԻ ԱՍՏԻՃԱՆԻ ՓՈՓՈԽՈՒՄԸ
15. ՍՈՒԲՐՈՂԱՑԻԱ
16. ՎԵՃԵՐԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

1. ՄԱՀՄԱՆՈՒՄՆԵՐ

- 1.1. Ապահովագրող՝ «ՌԵՍՈ» Ապահովագրական Փակ Բաժնետիրական Ընկերություն՝ ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխան ստեղծված և ՀՀ տարածքում ոչ կյանքի ապահովագրության իրականացման լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձ:
- 1.2. Ապահովադիր՝ Ապահովագրողի հետ ապահովագրության պայմանագիր կնքած իրավաբանական կամ գործունակ ֆիզիկական անձ:
- 1.3. Շահառու՝ Ապահովադրի կողմից նշանակված իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձ Ապահովագրության պայմանագրով ապահովագրական հատուցումներ ստանալու համար: Շահառու կարող է լինել այն անձը, ով օրենքով, այլ իրավական ակտով կամ պայմանագրով շահ ունի ապահովագրված տրանսպորտային միջոցի պահպանման հարցում:
- 1.4. Ապահովագրական գումար՝ ապահովագրության պայմանագրով որոշված դրամական գումար, որի սահմաններում Ապահովագրողը պարտավորվում է ապահովագրության յուրաքանչյուր պատահարի տեղի ունենալու պարագայում, ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված կարգով վճարել ապահովագրական հատուցում:
- 1.5. Ապահովագրավճար՝ ապահովագրության դիմաց տրվող վճարն է, որը Ապահովադիրը պարտավոր է վճարել Ապահովագրողին ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված ժամկետներում և կարգով:
- 1.6. Չհատուցվող գումար (ֆրանշիզա)՝ ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված վնասի այն մասն է, որը ենթակա չէ Ապահովագրողի կողմից հատուցման և կարող է սահմանվել ինչպես բացարձակ մեծությամբ, այնպես էլ ապահովագրական գումարի կամ ապահովագրական հատուցման նկատմամբ հաշվարկվող տոկոսի միջոցով: Չհատուցվող գումարը վերաբերում է յուրաքանչյուր ապահովագրական պատահարին և նվազեցվում է ապահովագրական հատուցումից յուրաքանչյուր ապահովագրական պատահարի դեպքում:
- 1.7. Տրանսպորտային միջոց (այսուհետ «SU»)՝ մեխանիկական տրանսպորտային միջոց՝ շարժիչով շարժման մեջ դրվող տրանսպորտային միջոց (բացի այն տրանսպորտային միջոցներից, որոնց շարժիչի աշխատանքային ծավալը չի գերազանցում 50 խորանարդ սանտիմետրը), ինչպես նաև 3 կՎտ-ից ավելի հզորությամբ էլեկտրական շարժիչ ունեցող տրանսպորտային միջոց:
- 1.8. Ապահովագրական ռիսկ՝ հավանական դեպք կամ իրադարձություն, որի ի հայտ գալու դեպքում իրականացվում է ապահովագրություն: Դեպքը կամ իրադարձությունը, որը դիտվում է որպես ապահովագրական ռիսկ, պետք է օժտված լինի ի հայտ գալու հավանականությամբ և պատահականությամբ:
- 1.9. Ապահովագրական պատահար՝ Պայմանագրով նախատեսված դեպք կամ իրադարձություն, որի վրա հասնելու արդյունքում առաջանում է Պայմանագրով նախատեսված Ապահովագրական հատուցում վճարելու Ապահովագրողի պարտավորությունը:
- 1.10. Ապահովագրության պայմաններ՝ սույն ապահովագրության պայմանները, որոնց հիման վրա կնքվում է ապահովագրության պայմանագիրը: Ապահովագրության պայմանները կազմում են ապահովագրության պայմանագրի անբաժանելի մաս:
- 1.11. Ապահովագրության պայմանագիր՝ Ապահովադրի և Ապահովագրողի միջև համաձայնություն, որի ուժով Ապահովագրողը պարտավորվում է ապահովագրության պայմանագրով սահմանված վճարի դիմաց ապահովագրական պատահարի առաջացման դեպքում հատուցել Ապահովադրին կամ այլ անձին, որի օգտին կնքվել է պայմանագիրը, ապահովագրված գույքին պատճառված վնասը, որն առաջացել է այդ պատահարի հետևանքով կամ վնասը՝ կապված Ապահովադրի գույքային այլ շահերի հետ: Ապահովագրության պայմանագրի դրույթները գերակայող ուժ ունեն ապահովագրության սույն Պայմանների նկատմամբ:

- 1.12. SU ապահովագրության դիմում՝ Ապահովագրողի պահանջով Ապահովադրի կողմից գրավոր ձևով ներկայացվող տեղեկություններ: Դիմումը կարող է լրացվել Ապահովագրողի ներկայացուցչի կողմից՝ Ապահովադրի խոսքերից ելնելով: Դիմումում ներառված տեղեկությունների իսկությունը Ապահովադիրը հաստատում է իր ստորագրությամբ:
- 1.13. SU լրացուցիչ սարքավորում՝ SU գործարանային հավաքակազմի մեջ չմտնող սարքավորում, այսինքն՝ այլիսի սարքավորում, որը տեղադրված է SU ոչ արտադրման (հավաքման) ժամանակ SU արտադրող գործարանի կողմից:
- 1.14. Ապահովագրության սույն Պայմանների շրջանակներում առանձին տերմիններով տրված են հատուկ սահմանումներ, որոնք կիրառելի են միայն ապահովագրության սույն Պայմանների շրջանակներում:

2. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

- 2.1. Սույն Պայմանների հիման վրա և ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով Ապահովագրողն Ապահովադիրների հետ կնքում է SU-ի ապահովագրության, SU-ի լրացուցիչ սարքավորման ապահովագրության պայմանագրեր:
- 2.2. Ապահովադիր կարող է լինել անձը, որն ունի գույքային շահ և տիրապետում է SU-ին՝ սեփականության իրավունքով, SU-ի սեփականատիրոջից ստացված լիազորագրով, հավատարմագրային կառավարման իրավունքով, SU սեփականատիրոջ հետ կնքված քաղաքացիաիրավական պայմանագրի հիման վրա:
- 2.3. Սույն պայմանների հիման վրա կնքված ապահովագրության պայմանագրի գործողությունը տարածվում է ՀՀ և ԼՂՀ տարածքում, եթե ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ, բացառությամբ զինված հակամարտությունների, պատերազմների, արտակարգ իրավիճակների տարածքների:
- 2.4. Բոլոր ծանուցումները և լրացուցիչ փաստաթղթերը ուղարկվելու են Պայմանագրում նշված հասցեով:
- 2.5. **Ցանկացած դեպք, որը ծածկույթի մեջ ներառված չէ, ապահովագրական պատահար չի համարվում:**

3. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐԸ ԵՎ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐԸ

- 3.1. Ապահովագրության օբյեկտ են համարվում ՀՀ օրենսդրությանը չհակասող Ապահովադրի կամ Շահառուի այն գույքային շահերը, որոնք կապված են SU, լրացուցիչ սարքավորման վնասվելու, ոչնչացման կամ կորստի հետ:
- 3.2. Սույն Պայմանների հիման վրա ապահովագրության ենթակա են.
 - 3.2.1. ՀՀ ճանապարհային ոստիկանությունում հաշվառված և ուժի մեջ գտնվող տեխնիկական զննության կտրոնի առկայությամբ տեխնիկական զննություն անցած SU (բացառությամբ նոր թողարկված (տվյալ տարում արտադրված) տրանսպորտային միջոցների): Ապահովագրողի հետ համաձայնեցնելուց հետո թույլատրվում է SU ապահովագրություն տեղեկանք-հաշվի հիման վրա, այսինքն՝ մինչև SU գրանցումը ՀՀ ՃՈ և տեխնիկական զննության անցումը: SU տեխնիկական վիճակը պետք է համապատասխանի պահանջվող չափանիշներին, տեխնիկական շահագործման պահանջներին, արտադրող գործարանի հրահանգներին և այլ նորմատիվ-տեխնիկական փաստաթղթերին:
 - 3.2.2. SU լրացուցիչ սարքավորումը՝ բացառությամբ մոնտաժ չպահանջող լրացուցիչ սարքավորումը:

4. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐ

4.1. Սույն Պայմաններին համապատասխան կնքված ապահովագրության պայմանագրով հնարավոր է հետևյալ ռիսկերի ապահովագրություն.

4.1.1. «Վնաս»՝ ապահովագրված SU-ի, կամ նրա մասերի վնասումը կամ ոչնչացումը, որը տեղի է ունեցել.

- Ճանապարհատրանսպորտային պատահարի (ՃՏՊ) հետևանքով, այդ թվում շարժվող կամ անշարժ առարկաների հետ բախման դեպքում (շինություններ, արգելքներ, կենդանիներ և այլն),
- Շրջման հետևանքով,
- Հրդեհի, հրդեհի մարման, պայթյունի հետևանքով,
- Տվյալ տեղանքի համար անսովոր տարերային աղետների դեպքում,
- Ապահովագրված SU-ի վրա կողմնակի առարկաների վայր ընկնելու կամ դիպչելու հետևանքով,
- Մեկ այլ SU-ի անվադողերի տակից դուրս թռած առարկաների հարվածը,
- Ապահովագրված SU-ի նկատմամբ երրորդ անձանց հակաօրինական գործողությունների հետևանքով (ներառյալ ապահովագրված SU-ի առանձին մասերի և դետալների առևանգումը):

4.1.1.1. Ապահովագրական պատահար չի համարվում.

- ապահովագրված SU-ի ապրանքային արժեքի կորուստը, շահագործման հետևանքով ցամաքային տրանսպորտի բնական մաշվածությունը,
- SU-ի ապակիների և դռների բաց թողնելու հետևանքով առաջացած վնասներ,
- սրահի երեսպատման վնասումը (ծխախոտ, սուր կտրող առարկաներ և այլն),
- կենդանիների, թռչունների և միջատների, նաև իրենց արտաթորանքի կողմից SU-ի ներկաձածկույթին հասցված վնասներ,
- SU անհապաղ վերանորոգման հետ կապված ծախսեր,
- գործիքների հավաքածուի, դեղարկղիկի, կրակմարիչի, վթարային կանգառի նշանի, ստացիոնար հակաառևանգման միջոցների կողոպուտը, վնասումը, ոչնչացումը, եթե վերջիններս արտադրող գործարանի կողմից չեն հաստատվել կամ չեն ապահովագրվել որպես լրացուցիչ սարքավորում,
- դիմային շարժական պանելով ապահովագրված ավտոմագնիտոլայի կամ դիմային պանելի կողոպուտը, վնասումը, ոչնչացումը, եթե առջևի պանելը թողնվել է ապահովագրված SU-ում,
- ապահովագրված SU-ի հաշվառման համարանիշերի հափշտակումը,
- ապահովագրված SU-ի մասերի, հանգույցների և ագրեգատների կոտրումը, խափանումը, շարքից դուրս գալը, այդ թվում նաև ագրեգատների ներքին խոռոչների մեջ կողմնակի առարկաների և նյութերի ներթափանցման արդյունքում (հիդրոհարված և այլն),
- բեռնատար ավտոմեքենաների, մարդատար ավտոմեքենաների բեռնատար մոդիֆիկացիաների, կցորդների և կիսակցորդների ապահովագրության ժամանակ պարուսինաձածկի կողոպուտն ու վնասումը:

4.1.2. «Առևանգում»

Սույն Պայմանների շրջանակներում «Առևանգում» ռիսկի տակ հասկացվում են հետևյալ իրադարձությունները, որոնց արդյունքում Ապահովադրին (Շահառուին) հասցվել է վնաս.

- «Գողություն առանց փաստաթղթերի»,
- «Գողություն առանց փաստաթղթերի» ասելով հասկացվում է՝ ապահովագրված SU-ի կորուստ ապօրինի, գաղտնի, անվերադարձ հափշտակությունը՝ վերջինս բանալիների, պահակային կառավարման և/կամ որոնողական, և/կամ պահակային/որոնողական համակարգերի, և/կամ գրանցման փաստաթղթերի (SU գրանցման մասին վկայականի և/կամ SU տեխնիկական անձնագրի) բացակայության պայմաններում:

➤ «Կողոպուտ»
«Կողոպուտ» ասելով՝ հասկացվում է ապահովագրված SU-ի ապօրինի բացահայտ հափշտակությունը, այդ թվում նաև որը կատարվել է Ապահովադրի կամ ապահովագրված SU-ը վարելու լիազորություն ունեցող այլ անձի նկատմամբ կյանքի կամ առողջության համար ոչ վտանգավոր բռնություն գործադրելու սպառնալիքով՝ ապահովագրված SU-ը հափշտակելու համար նրանց կողմից ցուցաբերած դիմադրությունը ճնշելու նպատակով:

➤ «Ավագակություն»
«Ավագակություն» ասելով հասկացվում է՝ ապահովագրված SU-ի կորուստը՝ ապօրինի, բացահայտ հափշտակության հետևանքով, որը կատարվել է Ապահովադրի կամ ապահովագրված SU-ն վարելու լիազորություն ունեցող այլ անձի նկատմամբ կյանքի կամ առողջության համար վտանգավոր բռնություն գործադրելով կամ դա գործադրելու սպառնալիքով՝ ապահովագրված SU-ը հափշտակելու համար նրանց կողմից ցուցաբերած դիմադրությունը ճնշելու նպատակով,

➤ «Ավտոմեքենային կամ տրանսպորտային այլ միջոցին ապօրինաբար տիրանալը (փախցնելը) առանց հափշտակելու նպատակի՝ առանց փաստաթղթերի»

«Ավտոմեքենային կամ տրանսպորտային այլ միջոցին ապօրինաբար տիրանալը (փախցնելը) առանց հափշտակելու նպատակի՝ առանց փաստաթղթերի» ասելով հասկացվում է՝ ապահովագրված SU-ին ապօրինաբար տիրանալը այլ անձանց կողմից՝ դրա բնօրինակ բանալիների, պահակային կառավարման և/կամ որոնողական, և/կամ պահակային/որոնողական համակարգերի, և/կամ գրանցման փաստաթղթերի (SU գրանցման մասին վկայականի և/կամ SU անձնագրի) բացակայության պայմաններում,

4.1.2.1. Ապահովագրական պատահար չի համարվում.

Ապահովագրված SU-ի չվերադարձնելը Ապահովադրին վարձույթի, վարձակալության, լիզինգի փոխանցված SU-ի համար, սույն Պայմանների 4.1.2. կետերում չնախատեսված այլ դեպքերի արդյունքում:

4.1.3. «Լրացուցիչ սարքավորում» ասելով հասկացվում է՝ ապահովագրված SU-ի վրա տեղադրված լրացուցիչ սարքավորման վնասում, կորուստ, ոչնչացում 4.1.1. և 4.1.2. կետերում թվարկված դեպքերի արդյունքում:

4.1.3.1. «Լրացուցիչ սարքավորում» ռիսկի գծով ապահովագրական պատահար չի համարվում Վնասը, որն առաջացել է՝

➤ ապահովագրված SU-ի լրացուցիչ սարքավորման ապրանքային արժեքի կորստի, լրացուցիչ սարքավորման շահագործման հետևանքով առաջացած բնական մաշվածության արդյունքում, շարժական առջևի պանելով ապահովագրված ավտոմագնիտոլայի կամ առջևի պանելի կողոպուտի, վնասման, ոչնչացման հետևանքով, եթե առջևի պանելը թողնվել է ապահովագրված SU-ում:

Եթե SU-ն ապահովագրված չէ «Վնաս» ռիսկի գծով, ապա սույն ապահովագրության Պայմանների 4.1.1. կետով թվարկված «Լրացուցիչ սարքավորում» ռիսկի գծով դեպքերը ապահովագրական պատահարներ չեն համարվում:

Եթե SU-ն ապահովագրված չէ «Կողոպուտ» ռիսկի գծով, ապա սույն ապահովագրության Պայմանների 4.1.2. կետով թվարկված «Լրացուցիչ սարքավորում» ռիսկի գծով դեպքերը ապահովագրական պատահարներ չեն համարվում:

4.2. Բոլոր ռիսկերի գծով ապահովագրական պատահարներ չեն համարվում.

4.2.1. Բարոյական վնասը, բացթողնված եկամուտը, հասարակ ու հարկադիր պարապուրդը, եկամտի կորուստը և այլ անուղղակի և առևտրական կորուստները, վնասները և ծախսերը ինչպես Ապահովադրի և Շահառուի, այնպես էլ երրորդ անձանց, ինչպես օրինակ՝ տուգանքները, ապահովագրված SU վերանորոգման ժամանակ հյուրանոցում բնակվելը, գործուղման ծախսերը, ապրանքների մատակարարման և ծառայությունների մատուցման ժամկետների հետ կապված ծախսերը և այլն:

- 4.2.2. Դեպքերը, որոնք առաջացել են ապահովագրված SU-ում գտնվող գույքի վնասման հետևանքով՝ ապահովագրական պատահարի պահին:
- 4.2.3. Դեպքերը, որոնք տեղի են ունեցել Ապահովադրի, Շահառուի, ապահովագրության պայմանագրով ապահովագրված SU-ը վարելու լիազորություն ունեցող անձի, ապահովագրված SU-ի ուղևորի կանխամտածված գործողությունների արդյունքում՝ ուղղված ապահովագրական պատահարի առաջացմանը, կամ վերը նշված անձանց կողմից հանցագործության կատարման կամ հանցագործություն կատարելու փորձի արդյունքում:
- 4.2.4. Դեպքերը, որոնք տեղի են ունեցել ապահովագրված SU-ն այն անձի կողմից վարելու ժամանակ, ով՝
- ապահովագրության պայմանագրի համաձայն չունենալով ապահովագրված SU-ը վարելու իրավունք,
 - չունենալ տրանսպորտային միջոցը վարելու իրավունք տվող վարորդական վկայականի համապատասխան կարգ,
 - չունենալ ապահովագրված SU-ը վարելու լիազորագիր կամ ճանապարհային թերթիկ,
 - գտնվում էր ակոհոլի, թմրադեղերի, SU վարելու ընթացքում հակացուցված տոքսիկ նյութերի կամ դեղամիջոցների ազդեցության տակ, ինչպես նաև, եթե SU վարորդը փախուստի է դիմել ՃՏՊ-ի վայրից կամ հրաժարվել է անցնել բժշկական փորձաքննություն:
- 4.2.5. Դեպքերը, որոնք տեղի են ունեցել ապահովագրության պայմանագրի տարածքից և գործողության ժամկետից դուրս:
- 4.2.6. Մրցույթների, փորձությունների կամ ուսումնական երթերի ժամանակ ապահովագրված SU-ի օգտագործման ընթացքում:
- 4.2.7. Դեպքեր, որոնք տեղի են ունեցել ապահովագրված SU-ի լիզինգի, վարձակալության, վարձույթի հանձնելու կամ գրավադրման արդյունքում առանց Ապահովագրողի գրավոր համաձայնության:
- 4.2.8. Դեպքեր, որոնք տեղի են ունեցել Ապահովադրի կամ լիազորված վարորդի կողմից SU շահագործման կանոնների խախտման արդյունքում, այդ թվում՝ SU օգտագործումը տեխնիկապես անսարք վիճակում և այն պայմաններում, որոնց դեպքում ՀՀ ճանապարհային երթևեկության կանոններով արգելվում է դրանց շահագործումը, և որը չի անցել տեխնիկական զննություն սահմանված կարգով, ինչպես նաև հակահրդեհային պաշտպանության կանոնների, պայթյունավտանգ և հրդեհավտանգ նյութերի և առարկաների փոխադրման և պահպանման կանոնների, բեռների փոխադրման ընթացքում պահանջվող կանոնների խախտման արդյունքում (համաձայն ճանապարհային երթևեկության կանոնների):
- 4.2.9. Դեպքերը, որոնք տեղի են ունեցել վառելիքի, պայթյունավտանգ ապրանքների և այլ ապրանքների տեղափոխման, բեռնման, բեռնաթափման ընթացքում պայթյունի կամ հրդեհի հետևանքով, որոնք նախատեսված չեն ապահովագրված տրանսպորտային միջոցով տեղափոխելու համար:
- 4.2.10. Դեպքեր, որոնք տեղի են ունեցել ապահովագրված SU-ի բեռնման, բեռնաթափման կամ փոխադրման ժամանակ ցանկացած տրանսպորտային միջոցով (բացառությամբ ապահովագրված SU քարշակով տանելը ճանապարհային երթևեկության բոլոր պայմանների պահպանմամբ, ինչպես նաև վնասված ապահովագրված SU փոխադրման դեպքերը հատուկ դրա համար նախատեսված տրանսպորտային միջոցով):
- 4.2.11. Դեպքեր, որոնք տեղի են ունեցել միջուկային պայթյունի, ճառագայթման կամ ռադիոակտիվ վարակի ներգործման հետևանքով:
- 4.2.12. Դեպքեր, որոնք տեղի են ունեցել ռազմական գործողությունների, զորաշարժերի կամ այլ ռազմական միջոցառումների, ցանկացած տեսակի ժողովրդական հուզումների և գործադուլների հետևանքով պետական մարմինների կարգադրությամբ ապահովագրված

SU-ի բռնագրավման, առգրավման, կալանքի կամ վերացման դեպքում:

- 4.2.13. Անվադողերի, անվահեծերի և կողային հայելիների գողություն (բացառությամբ կողոպուտի հետևանքով պահեստային անվադողից):
- 4.2.14. SU շահագործման արդյունքում շարքից դուրս եկած մասերի, հանգույցների, ագրեգատների վնասվելը:
- 4.2.15. SU-ին բնական գործոնների (ավազ, աղ, փոքր չափի քարեր, ծառերի կամ թփուտների ճյուղեր, ավտոմեքենայի լվացում և այլն) ներգործության պատճառով լաքաներկային ծածկի վնասումը, որը թափքի կամ նրա առանձին մասերի երկրաչափական չափսերի ձևախախտման չի հանգեցրել:
- 4.2.16. Մարտկոցի կամ այլ էլեկտրասարքավորումների վնասումը թույլ միացման հետևանքով, որոնք չեն հանգեցրել այլ վնասների:
- 4.2.17. SU-ի բանալիների, անիվների սկավառակների, ցեխահավաքների, հակաառևանգման վահանակի, դիմապակու խոզանակների կորուստը և հափշտակումը:

5. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՒՄԱՐ

- 5.1. Ապահովագրության ժամանակ SU-ի, լրացուցիչ սարքավորման ապահովագրական գումարը նշվում է ապահովագրության պայմանագրում, կարող է նաև նշվել յուրաքանչյուր ռիսկի համար առանձին:
- 5.2. Ապահովագրության պայմանագրով նշված ռիսկի գծով ապահովագրական գումարը այն դրամական գումարն է, որի սահմաններում Ապահովագրողը պարտավորվում է յուրաքանչյուր ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու դեպքում (անկախ ապահովագրության պայմանագրի գործողության ընթացքում դրանց քանակից) վճարել ապահովագրական հատուցում:
- 5.3. Եթե ապահովագրության պայմանագրում ապահովագրական գումարները «Վնաս» և/կամ «Կողոպուտ» ռիսկերի գծով գերազանցում են SU իրական արժեքը, ապա ապահովագրության պայմանագիրը համարվում է առոչինչ ապահովագրական գումարի այն մասով, որը գերազանցում է SU իրական արժեքը՝ ապահովագրության պայմանագրի կնքման օրվա դրությամբ: Այդ դեպքում ապահովագրավճարի հավելյալ վճարված մասը չի վերադարձվում:
- 5.4. Եթե ապահովագրության պայմանագրում ապահովագրական գումարները «Լրացուցիչ սարքավորում» ռիսկի գծով գերազանցում են լրացուցիչ սարքավորման իրական արժեքը, ապա ապահովագրության պայմանագիրը համարվում է առոչինչ ապահովագրական գումարի այն մասով, որը գերազանցում է լրացուցիչ սարքավորման իրական արժեքը՝ ապահովագրության պայմանագրի կնքման օրվա դրությամբ:
- 5.5. Եթե ապահովագրության պայմանագրում ապահովագրական գումարները «Վնաս» և/կամ «Կողոպուտ» ռիսկերի գծով պակաս են SU իրական արժեքից, ապա ապահովագրական հատուցման չափը որոշվում է իրական արժեքի նկատմամբ ապահովագրական գումարի համամասնությամբ:
- 5.6. Եթե ապահովագրության պայմանագրում ապահովագրական գումարները «Լրացուցիչ սարքավորում» ռիսկի գծով ցածր են լրացուցիչ սարքավորման իրական արժեքից, ապա ապահովագրական հատուցման չափը որոշվում է իրական արժեքի նկատմամբ ապահովագրական գումարի համամասնությամբ:
- 5.7. «Լրացուցիչ սարքավորում» ռիսկի գծով ապահովագրության պայմանագրում գումարը նշվում է յուրաքանչյուր ապահովագրված օբյեկտի համար առանձին:
- 5.8. Ապահովագրական գումարը (Ապահովագրողի կողմից վճարման ենթակա հնարավոր ապահովագրական հատուցման առավելագույն չափ) սահմանվում է ՀՀ դրամով: Կողմերի համաձայնությամբ ապահովագրության պայմանագրում ապահովագրական գումարը կարող է

նշվել արտարժույթով, որի համարժեքը համապատասխան գումարն է ՀՀ դրամով (այսուհետ՝ ապահովագրություն արժույթային համարժեքով): Ընդ որում արտարժույթային ռիսկի նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնելու նպատակով Ապահովագրողն իրավունք ունի կիրառել սահմանափակումներ արտարժույթների փոխարժեքի փոփոխության չափի վրա, որն ընդունվում է Ապահովագրողի կողմից որպես թույլատրելի արժույթային համարժեքով ապահովագրության կիրառման համար: Այդպիսի սահմանափակումների կիրառումը հնարավոր է դրա պատշաճ ամրագրման դեպքում ապահովագրության պայմանագրում կամ ապահովագրության սույն Պայմաններում:

6. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԿՆՔՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

- 6.1. Ապահովադիրը, Ապահովագրողի պահանջով, պարտավոր է լրացնել Ապահովագրողի կողմից հաստատված ձևի դիմումը: Ապահովագրության դիմումը լրացվում է կամ Ապահովադրի, կամ նրա լիազոր ներկայացուցչի կողմից: Ապահովադրի խնդրանքով և իր խոսքերով դիմումը կարող է լրացնել նաև Ապահովագրողի ներկայացուցիչը: Դիմումի բոլոր կետերը պետք է լրացվեն ընթեռնելի ձեռագրով, որը չի ենթադրում երկակի բացատրություն: Ապահովագրության դիմումի մեջ նշված տեղեկությունների ճշմարտացիության համար պատասխանատվությունը կրում է Ապահովադիրը: Լրացված դիմումը ստորագրվում և հաստատվում է Ապահովադրի կամ նրա լիազոր ներկայացուցչի կողմից:
- 6.2. Ապահովագրության պայմանագիրը կնքելիս Ապահովադիրը պարտավոր է՝
 - 6.2.1. Ապահովագրողին հայտնել իրեն հայտնի այն հանգամանքների մասին, որոնք ունեն էական նշանակություն ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու հավանականության և դրա արդյունքում հնարավոր վնասների չափը (ապահովագրական ռիսկ) որոշելու համար, եթե այդ հանգամանքները հայտնի չեն և չէին կարող հայտնի լինել Ապահովագրողին: Ամեն դեպքում էական են համարվում Ապահովագրողի կողմից ապահովագրության պայմանագրում և Ապահովադրի գրավոր դիմումում նշված հանգամանքները:
 - 6.2.2. Ապահովագրողին ներկայացնել SU վերաբերյալ փաստաթղթերը (SU գրանցման վկայականը կամ հաշիվ-տեղեկանք, SU տեխնիկական անձնագիր), ինչպես նաև Ապահովագրողի պահանջով SU-ին վերաբերող այլ փաստաթղթեր: Օրինակ՝ SU-ի մաքսային փաստաթղթերը, առք ու վաճառքի պայմանագիրը:
 - 6.2.3. Եթե Ապահովադիրը SU սեփականատեր չի հանդիսանում, ապա նա բացի 6.2.2. կետում նշված փաստաթղթերից պարտավոր է ներկայացնել SU տնօրինման իրավունքը հաստատող փաստաթղթեր:
 - 6.2.4. Ապահովագրողի պահանջով SU-ն ներկայացնել գնման: Ապահովագրողի կողմից լրացվում է գնման ակտ և SU լուսանկարվում է: Ապահովագրողը պատասխանատվություն չի կրում SU-ի այն վնասների համար, որոնք առկա էին ապահովագրության պայմանագրի կնքման պահին:
- 6.3. Եթե ապահովագրության պայմանագրի կնքումից հետո հայտնի դառնա, որ Ապահովադիրը Ապահովագրողին ներկայացրել է կեղծ տեղեկություններ ապահովագրության Պայմանների 6.2.1. կետում նշված հանգամանքների մասին, Ապահովագրողը իրավունք ունի մերժել Ապահովադրին ապահովագրական հատուցման վճարումը, ինչպես նաև ապահովագրության պայմանագիրը ճանաչել անվավեր և չվերադարձնել ապահովագրավճարը /ապահովագրավճարի տարաժամկետ վճարման դեպքում, Ապահովագրողն իրավունք ունի պահանջել Ապահովադրից ապահովագրավճարի չվճարված մասը/ :

6.4. Ապահովագրողը ապահովագրության պայմանագրում Ապահովադրի կողմից ներկայացված

տեղեկությունների հիման վրա, նշում է այն անձանց, ովքեր լիազորված են տվյալ ապահովագրության պայմանագրով ապահովագրված SU վարելու, նրանց ծննդյան ամսաթիվը, վարորդական ստաժը՝ նշելով ստաժի սկզբնական ամսաթիվը (առաջին վարորդական իրավունքի վկայականի ստացման ամսաթիվը):

- 6.5. Ապահովագրողի և Ապահովադրի համաձայնությամբ ապահովագրության պայմանագրում կարող են սահմանվել ապահովագրության ընդունվող SU պահպանման կոնկրետ պայմաններ գիշերային ժամերին:
- 6.6. Ապահովագրության պայմանագրի գործողության ընթացքում ապահովագրության պայմանագրի կորստի, վնասվածքի կամ ոչնչացման դեպքում Ապահովագրողը Ապահովադրի գրավոր դիմումի հիման վրա Ապահովադրին տրամադրում է պայմանագրի կրկնօրինակը: Կրկնօրինակը տրամադրելուց հետո կորած ապահովագրության պայմանագիրը (վկայագիր) համարվում է անվավեր և դրա հետ կապված որևէ վճարում չի կատարվում:

7. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐԻ ՎՃԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

- 7.1. Ապահովագրավճարը կարող է վճարվել կանխիկ դրամով կամ Ապահովագրողի հաշվարկային հաշվին անկանխիկ փոխանցման ճանապարհով:
- 7.2. Ապահովագրական գումարը արտարժույթով նշելու դեպքում ապահովագրավճարը իրականացվում է ՀՀ դրամով՝ վճարման օրվա դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանած փոխարժեքով:
- 7.3. Մեկ տարուց ոչ պակաս ժամկետով ապահովագրության պայմանագիր կնքելու դեպքում Ապահովագրողի համաձայնությամբ Ապահովադրին կարող է տրվել հնարավորություն տարածամկետ կարգով կատարել ապահովագրավճարի վճարումը: Ապահովագրավճարի չափաբաժինները և վճարման ժամկետները սահմանվում են ապահովագրության պայմանագրով:
- 7.4. Տարածամկետ կարգով վճարվող ապահովագրավճարի՝ վճարման ենթակա առաջին մասը Ապահովադրի պարտավոր է վճարել ապահովագրության պայմանագրով սահմանված գործողության սկզբից ոչ ուշ, եթե ապահովագրական պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:
- 7.5. Եթե ապահովագրության պայմանագրում նշված է տարածամկետ «կիսամյակը մեկ» կամ «երկու վճարումով՝ յուրաքանչյուր անգամ ապահովագրավճարի 50%-ի չափով», կարգով վճարվող ապահովագրավճարի՝ վճարման ենթակա առաջին մասը չպետք է պակաս լինի ապահովագրավճարի ամբողջ չափի 50%-ից, իսկ ապահովագրավճարի մնացած մասի վճարման համար չպետք է սահմանվի ավելի ուշ ժամկետ, քան պայմանագրի գործողության ժամկետի կեսը:
- 7.6. Եթե ապահովագրության պայմանագրում նշված է տարածամկետ վճարման կարգ «եռամսյակը մեկ անգամ» կամ «չորս չափաբաժնով՝ յուրաքանչյուրը ապահովագրավճարի 25%-ի չափով», ապա Ապահովադրի պարտավոր է ապահովագրավճարը վճարել չորս հավասար մասերով: Ապահովադրի պարտավոր է վճարել երկրորդ, երրորդ և չորրորդ մասերը ապահովագրության պայմանագրի ուժի մեջ մտնելու պահից ոչ ուշ, քան համապատասխանաբար 3, 6 և 9 ամիս հետո:
- 7.7. Մեկ տարուց պակաս ժամկետով ապահովագրության պայմանագիր կնքելու դեպքում ապահովագրավճարը վճարվում է միանվագ՝ մինչև ապահովագրության պայմանագրի գործողության սկիզբը:
- 7.8. Ապահովագրավճարը ապահովագրության պայմանագրում նշված ժամկետներում չվճարելու դեպքում (միանվագ վճարման դեպքում) կամ առաջին հերթական ապահովագրավճարը չվճարելու դեպքում (տարածամկետ վճարման դեպքում), ապահովագրության պայմանագիրը չի համարվում ուժի մեջ մտած:

7.9. Եթե Ապահովադիրն ապահովագրության պայմանագրով սահմանված ժամկետում չի վճարել հերթական /ոչ առաջին/ ապահովագրավճարը, ապա Ապահովագրողն կարող է Ապահովադիրին տրամադրել հինգօրյա լրացուցիչ ժամկետ՝ հերթական /ոչ առաջին/ վճարումը կատարելու համար՝ սկսած ապահովագրության պայմանագրում որպես հերթական վճարման ամսաթիվ նշված ժամկետից: Մինչ լրացուցիչ ժամկետի ավարտը ապահովագրավճարի վճարման դեպքում Պայմանագիրը շարունակում է գործել և Ապահովագրողը պատասխանատվություն է կրում իր ստանձնած պարտավորությունների ամբողջ ծավալով: Եթե լրացուցիչ ժամկետի ընթացքում ապահովադիրը չի վճարում ապահովագրավճարը, ապա ապահովագրության պայմանագիրը համարվում է դադարած՝ սկսած ապահովագրության պայմանագրում կամ ապահովագրության Պայմաններում որպես հերթական վճարման ամսաթիվ նշված ժամկետից: Ընդ որում՝ մինչ այդ վճարված ապահովագրավճարները Ապահովադիրին չեն վերադարձվում:

7.10. Կողմերի համաձայնությամբ դադարած պայմանագիրը կարող է վերականգնվել ապահովագրված SU գնումից և SU Զննման ակտի կազմումից հետո, որը ստորագրում են կողմերն այն պայմանով, որ Ապահովադիրը կվճարի բոլոր կետանցված ապահովագրավճարները:

Հինգօրյա լրացուցիչ ժամանակի ընթացքում հետաձգված վճարումները կատարելու դեպքում Ապահովագրված SU գնում և SU Զննման ակտի կազմում չի պահանջվում:

Ընդ որում՝ այդ դեպքում ապահովագրության պայմանագրի գործողության ժամկետը չի երկարաձգվում, և Ապահովագրողը պատասխանատվություն չի կրում այն դեպքերի համար, որոնք տեղի են ունեցել պայմանագրի դադարումից մինչ դրա վերականգնումն ընկած ժամանակահատվածում:

7.11. Ապահովադիրը զրկվում է ապահովագրավճարի տարածամկետ վճարման իրավունքից, եթե մինչ ապահովագրավճարի հերթական մասի վճարումը Ապահովադիրը հայտարարել է ապահովագրական պատահարի առաջացման մասին «Կողոպուտ» ռիսկի գծով կամ «Վնաս» ռիսկի գծով «Լրիվ ոչնչացում» պայմաններով պահանջի կարգավորման դեպքում: Այդ դեպքում Ապահովագրողն իրավունք ունի պահանջել Ապահովադիրից վաղաժամկետ վճարել ապահովագրավճարի չվճարված մասը կամ պահել չվճարված ապահովագրավճարի մասը ապահովագրական հատուցուման ենթակա գումարից:

7.12. Արտարժույթով ապահովագրության դեպքում ապահովագրավճարը վճարվում է ՀՀ դրամով՝ վճարման (փոխանցման) օրվա դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանած փոխարժեքով:

Այն դեպքերում, երբ ՀՀ օրենսդրությամբ թույլատրված են Պայմանագրի կողմերի միջև հաշվարկները արտարժույթով, ապահովագրավճարը կարող է սահմանվել, ինչպես նաև վճարվել Ապահովադիրի կողմից արտարժույթով:

8. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ

8.1. Ապահովագրության պայմանագիրը, եթե դրանում այլ բան նախատեսված չէ, կնքվում է մեկ տարի ժամկետով:

8.2. Ապահովագրության պայմանագիրը, եթե այլ բան նախատեսված չէ ապահովագրության պայմանագրով, ուժի մեջ է մտնում՝

8.2.1. Ապահովագրավճարի կամ դրա առաջին մասի կանխիկ վճարման դեպքում՝ վճարման պահից, բայց ոչ շուտ, քան Պայմանագրում որպես ապահովագրության պայմանագրի գործողության սկիզբ նշված ամսաթվի 00:00:

8.2.2. Ապահովագրավճարն ամբողջությամբ կամ դրա առաջին մասի անկանխիկ վճարման դեպքում՝ Ապահովադիրի հաշվարկային հաշվից Ապահովագրողի կողմից նշված բանկում նրա հաշվարկային հաշվին գումարի փոխանցման օրվան հաջորդող օրվա 00:00, բայց ոչ շուտ, քան ապահովագրության պայմանագրում որպես ապահովագրության պայմանագրի գործողության սկիզբ նշված ամսաթվի 00:00:

- 8.3. Պայմանագրի գործողությունն ավարտվում է տեղական ժամանակով Պայմանագրում որպես ավարտի օր նշված օրվա ժամը 00:00-ն:
- 8.4. Ապահովագրողի առաջարկով ապահովագրության պայմանագրի՝ ևս մեկ ժամանակահատվածով երկարաձգման դեպքում Ապահովագրողին տրվում է տասնհինգօրյա արտոնյալ ժամանակահատված հաջորդ մեկ տարվա պայմանագրի կնքման և նոր պայմանագրի ապահովագրավճարի կամ դրա առաջին չափաբաժնի վճարման համար: Ապահովագրության պայմանագիրը կնքվում է Ապահովագրողի կողմից առաջարկված պայմաններով: Եթե նոր ապահովագրության պայմանագրի ապահովագրավճարը վճարվում է մինչ նախորդ ապահովագրության պայմանագրի գործողության կամ արտոնյալ ժամանակահատվածի ավարտը, ապա նոր ապահովագրության պայմանագիրն ուժի մեջ է մտնում նախորդի ավարտի ամսաթվից հետո: Մինչ արտոնյալ ժամանակահատվածի ավարտը նոր ապահովագրության պայմանագրի ապահովագրավճարի կամ դրա առաջին չափաբաժնի վճարման դեպքում ապահովագրության պայմանագիրը չի համարվում կնքված:

9. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԴԱԴԱՐՈՒՄԸ

- 9.1. Ապահովագրության պայմանագիրը դադարում է հետևյալ դեպքերում՝
- 9.1.1. պայմանագրում սահմանված ժամկետը լրանալու դեպքում,
 - 9.1.2. Ապահովագրողի կողմից իր պարտականություններն ամբողջ ծավալով կատարման դեպքում:
- 9.2. Ապահովագրության պայմանագիրը վաղաժամկետ լուծվում է հետևյալ դեպքերում՝
- 9.2.1. դատարանի կողմից ապահովագրության պայմանագիրն անվավեր ճանաչելու ,
 - 9.2.2. իրավաբանական անձ Ապահովագրողի լուծարման կամ ֆիզիկական անձ Ապահովագրողի մահվան դեպքում,
 - 9.2.3. ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված այլ դեպքերում:
- 9.3. Ապահովագրության պայմանագիրը կարող է վաղաժամկետ դադարել Ապահովագրողի պահանջով ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում և կարգով:
- 9.4. Ապահովագրության պայմանագիրը կարող է դադարել ցանկացած ժամանակ Ապահովագրողի պահանջով՝ այդ մասին ոչ պակաս, քան 15 օր առաջ գրավոր ծանուցելով Ապահովագրողին: Գրավոր ծանուցմանը պետք է կցվի նաև ապահովագրության պայմանագիրը: Ապահովագրության պայմանագիրը համարվում է դադարած Ապահովագրողի կողմից դիմումի ստացման օրվան հաջորդող 15-րդ օրվա 00:00, եթե ապահովագրության պայմանագրի դադարման ավելի ուշ ամսաթիվ դիմումի մեջ նշված չէ:
- 9.5. Ոչ պակաս, քան մեկ տարի ժամկետով կնքված պայմանագրի և միանվագ վճարված ապահովագրավճարի պայմաններում Ապահովագրողի ցանկությամբ ապահովագրության պայմանագիրը վաղաժամկետ լուծելու դեպքում Ապահովագրողը վերադարձնում է Ապահովագրողին պայմանագրի գործողության ժամկետի չլրացած օրերի համար համամասնորեն հաշվարկված ապահովագրավճարը՝ նվազեցված Ապահովագրողի հաստատուն գործառնական ծախսերով (ապահովագրավճարի 35%), ինչպես նաև վճարված և վճարման ենթակա հատուցումների չափով, եթե ապահովագրության պայմանագրում նախատեսված չեն այլ պայմաններ:

Վերադարձման ենթակա ապահովագրավճարը հաշվարկվում է , հետևյալ բանաձևով՝

$$VU = \frac{(U - 35\% * U) * n}{N} - Z,$$

U՝ ապահովագրության պայմանագրով վճարված ապահովագրավճարը,

35%*U՝ Ապահովագրողի հաստատուն գործառնական ծախսերը,

n՝ ապահովագրության պայմանագրի գործողության ավարտին մնացած ամբողջական ամիսները,

Հ՝ վճարված և վճարման ենթակա ապահովագրական հատուցումներ,
N՝ ամբողջական ամիսների քանակը, որոնց ժամկետով կնքվել է ապահովագրության պայմանագիրը,

ՎԱ՝ վերադարձման ենթակա ապահովագրավճարը:

- 9.6. 9.5. կետում նշված հանգամանքներից տարբեր այլ հանգամանքներում ապահովագրության պայմանագրի լուծման դեպքում ապահովագրավճարը չի վերադարձվում, բացառությամբ ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերի:
- 9.7. Եթե Ապահովադիրը ապահովագրության պայմանագրի գործողության ընթացքում վաճառում, նվիրում, փոխանցում կամ այլ ձևով օտարում է ապահովագրության նշված ապահովագրված SU-ի տնօրինման իրավունքը, ապահովագրության պայմանագիրը վաղաժամկետ դադարում է SU տնօրինման իրավունքի փոփոխման պահից:
- 9.8. Ապահովագրողի համաձայնությամբ պայմանագրի լուծման դեպքում վերադարձման ենթակա ապահովագրավճարը կարող է ուղղվել Ապահովագրողի հետ այլ պայմանագրի ապահովագրավճարի վճարմանը:
- 9.9. Ապահովադիրը և Ապահովագրողը կարող են փոխադարձ համաձայնությամբ ցանկացած պահի լուծել ապահովագրության պայմանագիրը:

10. ԿՐԿՆԱԿԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

- 10.1. Ապահովադիրը պարտավոր է տվյալ SU գծով այլ ապահովագրական ընկերությունների հետ կնքված և կնքվելիք ապահովագրության պայմանագրերի մասին (որոնք գործում/գործելու են Պայմանագրի հետ միաժամանակ), գրավոր տեղեկացնել 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում: Տվյալ ծանուցման մեջ պետք է նշված լինի վերոհիշյալ ապահովագրական ընկերության անվանումը, այդ ապահովագրական ընկերության հետ կնքված ապահովագրության պայմանագրի համարը, պայմանագրի գործողության ժամկետը, ապահովագրված ռիսկերը, ապահովագրական գումարը և չհատուցվող գումարը:
- 10.2. Եթե Ապահովադիրը կնքել է ապահովագրության պայմանագիր Պայմանագրում նշված SU-ի նկատմամբ մի քանի ապահովագրական ընկերության հետ (կրկնակի ապահովագրություն), ապա ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու դեպքում ապահովագրական հատուցումը վճարվում է Պայմանագրում տվյալ ռիսկի գծով նշված ապահովագրական գումարի և բոլոր ապահովագրության պայմանագրերում նշված ապահովագրական գումարների հանրագումարի հարաբերության համամասնությամբ որոշված գումարի չափով և ոչ ավել, քան տվյալ պահին SU-ի շուկայական արժեքը:

11. ԿՈՂՄԵՐԻ ՓՈԽՆԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐԻ ԱՌԱՋԱՑՄԱՆ ԴԵՊՔՈՒՄ

- 11.1. Ապահովագրական պատահարի հատկանիշներ ունեցող դեպքի վրա հասնելու դեպքում, Ապահովադիրը/շահառուն, կամ նրա ներկայացուցիչը, կամ վարելու իրավունք ունեցող անձը, կամ վարորդը պարտավոր են անհապաղ ձեռնարկել բոլոր ողջամիտ և մատչելի միջոցները պատահարի հետևանքով հնարավոր վնասները նվազեցնելու համար, որոնք ուղղված են SU-ի և դրանում գտնվող անձանց փրկելու, SU-ի հետագա վնասման կանխարգելման և լրացուցիչ վնասի առաջացմանը նպաստող պատճառների վերացման ուղղությամբ:
- 11.2. Ապահովագրված SU վնասման, ապահովագրված լրացուցիչ սարքավորման վնասման, կողոպուտի դեպքում («Վնաս» և «Լրացուցիչ սարքավորում» ռիսկեր) Ապահովադիրը և/կամ ավտոտրանսպորտային միջոցն օրինական հիմքով տիրապետող այլ անձը ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու դեպքում պարտավոր են.
 - 11.2.1. տեղեկացնել ապահովագրական պատահարի մասին անհապաղ՝ Ապահովագրողին և ՀՀ ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման համար պատասխանատու պետական մարմին, մասնավորապես՝ Ոստիկանության ՃՈ մարմիններին:

11.2.1.1. տեղեկացնել ապահովագրական պատահարի մասին անհապաղ՝ Ապահովագրողին և ՀՀ ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման համար պատասխանատու պետական մարմին, մասնավորապես՝ Ոստիկանության ՃՈ մարմիններին: Սույն Պայմանների 11.2.1. կետում նշված պահանջից բացառություն են կազմում այն դեպքերը, երբ Ապահովագրողը եւ (կամ) ավտոտրանսպորտային միջոցն օրինական հիմքով տիրապետող այլ անձը պատահարի հետևանքով հայտնվել են անգիտակից վիճակում կամ այնպիսի իրավիճակում, որն անհնարին է դարձնում Ապահովագրողին անհապաղ ապահովագրական պատահարի մասին տեղեկացնելը: Սույն կետով նախատեսված տեղեկացման պարտականությունն անհնարին դարձնող հանգամանքների վերացման (ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու մասին տեղեկացվելու) դեպքում Ապահովագրողը և/կամ ավտոտրանսպորտային միջոցն օրինական հիմքով տիրապետող այլ անձը պարտավոր են անհապաղ (առաջին իսկ հնարավորության դեպքում) տեղի ունեցած ապահովագրական պատահարի մասին հայտնել Ապահովագրողին:

11.2.2. Դեպքի վայրում սպասել Ապահովագրողի ներկայացուցչի ժամանմանը,

11.2.3. ՏՄ չտեղաշարժել

➤ տեղաշարժել միայն Ապահովագրողի թույլտվությամբ

➤ իրավասու մարմինների պահանջով:

11.2.4. Եթե Ապահովագրողի ներկայացուցիչը հայտնում է իր՝ դեպքի վայր չժամանելու մասին, ապա Ապահովագրողը/լիազորված վարորդը պետք է հետևի Ապահովագրողի ներկայացուցչի բանավոր ցուցումներին:

11.2.5. Կապի միջոցների բացակայության դեպքում անհապաղ պատահարի մասին հայտնել համապատասխան իրավասու մարմիններին, մասնավորապես՝ ճանապարհատրանսպորտային պատահարի դեպքում՝ ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման համար պատասխանատու պետական մարմին, կամ Ոստիկանության ՃՈ մարմիններին և հանձնել ակոտեստ, ապահովագրված ՏՄ-ի երրորդ անձանց հակաօրինական գործողությունների հետևանքով վնասման, ապահովագրված ՏՄ մասերի կողոպուտի, տարերային աղետների դեպքերում՝ ներքին գործերի բաժին, հրդեհի դեպքում՝ Պետական Հրդեհային տեսչություն, և ապահովել ապահովագրական պատահարի փաստաթղթային ձևակերպումը:

11.2.6. ՃՏՊ դեպքում ապահովագրված ՏՄ վարորդը դեպքից հետո 24 ժամվա ընթացքում չպետք է օգտագործի ոգելից խմիչք, քանի որ Ապահովագրողը կարող է պահանջել սթափության վիճակի գննություն, նույնիսկ եթե վարորդն այն արդեն անցել է:

11.2.7. Հայտային դիմումը ներկայացնել 2 ամսվա ընթացքում, հակառակ դեպքում գործը կփակվի (հարգելի պատճառի դեպքում գործը ենթակա է վերաբացման):

11.2.8. Ապահովագրողին գրավոր տեղեկացնել ՏՄ վնասման, ինչպես նաև դեպքի՝ իրեն հայտնի բոլոր հանգամանքների մասին (Ապահովագրական հատուցում ստանալու դիմում)՝ դեպքի մասին իրեն հայտնի դառնալուց առավելագույնը 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում,

11.2.9. Բացի ապահովագրական պատահարի մասին գրավոր ծանուցումից, ներկայացված ապահովագրական հայտի կարգավորման համար Ապահովագրողին տրամադրել հետևյալ փաստաթղթերը.

1) Պայմանագրի, բր,

2) Ապահովագրողի մոտ Ապահովագրի/Շահառուի շահերի ներկայացման իրավունքը հաստատող լիազորագիր,

3) Ապահովագրված ՏՄ գրանցման վկայագիր,

4) ՃՏՊ պահին ՏՄ վարող անձի վարորդական վկայական,

5) ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման համար պատասխանատու լիազոր մարմնի կողմից կազմված

- արձանագրություն/եզրակացություն՝ ՃՏՊ-ի մեղավոր անձի նշումով,
- 6) կամ ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման համար պատասխանատու լիազոր մարմնի կողմից կազմած արձանագրություն՝ ՃՏՊ-ի մասնակիցների կողմից վարույթից հրաժարվելու մասին՝ երկու կողմերի բացատրություններով, ՃՏՊ վայրի սխեմա,
 - 7) կամ դատարանի վճիռ, որոշում, դատավճիռ՝ ՃՏՊ-ի մեղավոր անձի նշումով,
 - 8) Ապահովագրողի ներկայացուցչի կողմից մինչև դեպքի արդյունքում պատճառված վնասների վերացումը (վերանորոգումը) կազմված և նշված վնասները արձանագրող ապահովագրված գույքի զննման արձանագրություն:

11.2.10. ՃՈ կողմից տրված եզրակացության, ինչպես նաև ներկայացված փորձագիտական եզրակացությունների հետ համաձայն չլինելու դեպքում, Ապահովագրական ընկերությունը նշանակում է կրկնակի փորձարկություն: Սույն փորձարկության արդյունքում, եթե պարզ դարձավ, որ առաջին փորձարկությունը պարունակել է սխալ տեղեկատվություն, ապա փորձարկության համար կատարված ծախսերն Ապահովագրողի պահանջով հոգում է մեղավոր կողմը:

11.2.11. Վնասված SU-ի զննման ժամը և տեղը համաձայնեցվում են կողմերի միջև:

11.2.12. ՃՏՊ-ի այլ մասնակիցների կամ ապահովագրված SU-ի վնասման համար մեղավոր անձանց առկայության դեպքում վնասված ապահովագրված SU-ի զննման տեղը և ժամը համաձայնեցվում են Ապահովագրողի և ՃՏՊ-ի մեղավոր կողմի ապահովագրական ընկերության միջև, ընդ որում զննման ամսաթիվը նշանակվում է՝ հաշվի առնելով այն ժամանակը, որն անհրաժեշտ է շահագրգիռ անձանց զննմանը կանչելու և ժամանելու համար:

11.3. Ապահովագրված SU առևանգման դեպքում (ոիսկ «Առևանգում») Ապահովագրողը պարտավոր է.

11.3.1. Անհապաղ՝ Ապահովագրողին, նրա ներկայացուցչին կամ վարորդին ապահովագրված SU-ի առևանգման մասին հայտնի դառնալուն պես, հայտնել առևանգման վայրի ներքին գործերի մարմիններ:

11.3.2. Եթե ապահովագրված SU-ն ունի որոնման և հայտնաբերման համակարգ, անմիջապես ակտիվացնել այդ համակարգը և/կամ տեղեկացնել առևանգման մասին տվյալ համակարգը սպասարկող կազմակերպություն պայմանագրի պահանջներին համապատասխան:

24 ժամվա ընթացքում գրավոր դիմումով, հեռագրով, ֆաքսիմիլային կապի միջոցով տեղեկացնել Ապահովագրողին ապահովագրված SU-ի առևանգման մասին:

11.3.3. Երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, ներկայացնել Ապահովագրողին գրավոր դիմում, սահմանված Ապահովագրողի կողմից, SU-ի առևանգման վերաբերյալ իրեն հայտնի բոլոր հանգամանքների մանրամասն շարադրամաբ:

11.3.4. Ապահովագրական պատահարի մասին դիմումի քննության համար Ապահովագրողին ներկայացնել հետևյալը.

- 1) Ապահովագրության պայմանագիր,
- 2) Ապահովագրողի մոտ շահերը ներկայացնելու իրավունք տվող լիազորագիր (իրավաբանական անձի համար).
- 3) SU-ը վարելու և օգտագործելու իրավունք տվող բոլոր լիազորագրերը, ապահովագրված SU-ի գրանցման և հաշվառման փաստաթղթերը (գրանցման վկայականը, տրանսպորտային միջոցի անձնագիրը և այլն), ՃՏՊ պահին SU վարող անձի վարորդական վկայականը,
- 4) Օրենքով համապատասխան դեպքը քննելու իրավասություն ունեցող պետական մարմնի (պաշտոնատար անձի) կողմից տրված փաստաթուղթ կամ փաստաթղթեր (տեղեկանք, արձանագրություն, վճիռ, որոշում, դատավճիռ) կամ նրանց պատշաճ

կերպով հաստատված կրկնօրինակները, որոնցում մասնավորապես նշված են.

- առևանգման վայրը, ժամը, պատճառները, հանգամանքներն ու հետևանքները, ապահովագրված գույքի կորստի մասին հաղորդագրության հասնելը նշված մարմիններ (պաշտոնատար անձանց մոտ), ապահովագրված տրանսպորտային միջոցի նկարագրությունը (մակնիշը, մոդելը, գրանցման համարը),
- առևանգմանը մասնակից անձանց, եթե դրանք հայտնաբերվել են, ամբողջական անուններն ու մշտական բնակության հասցեները (գտնվելու վայրը),
- օրենքի նորմերը, որոնց հիման վրա հարուցվել է քրեական գործ գողության, կողոպուտի, ավագակության հատկանիշներով:

5) Արտադրող գործարանի կողմից արտադրված բոլոր բանալիների հավաքածուները, հակաառևանգման, պահակային, որոնողական համակարգերի հեռակառավարման վահանակների (կախազարդերի, քարտերի, բանալիների) բոլոր հավաքածուները, որոնք կան ապահովագրված SU-ի վրա:

6) Փաստաթղթեր (փաստաթուղթ), որոնք երաշխավորում են, որ ապահովագրված գույքի հայտնաբերման դեպքում ապահովագրական հատուցման վճարումից հետո (այդ թվում պայմանագրի գործողության ավարտից հետո) այդ հատուցումը կամ ապահովագրված գույքը և բոլոր իրավունքները դրա նկատմամբ կանցնեն Ապահովագրողին: Այդպիսի փաստաթղթեր մասնավորապես կարող են լինել Ապահովագրողի կողմից Ապահովադրի, Շահառուի և ապահովագրված գույքի սեփականտիրոջ հետ կնքված համապատասխան անժամկետ պայմանագրերը (համաձայնագրերը), ինչպես նաև Ապահովադրի, Շահառուի կամ ապահովագրված SU-ի սեփականատիրոջ գրավոր պարտավորությունները:

11.3.5. 11.3.4. կետի 3) և 5) ենթակետերում նշված Ապահովագրողին փոխանցված փաստաթղթերը և պարագաները վերադարձվում են Ապահովադրին (Շահառուին) վերջինիս պահանջով SU-ի հայտնաբերման և Ապահովադրի կողմից ապահովագրական հատուցման վերադարձից հետո:

11.4. Պայմանագրի 11.2.-11.3. կետերով նախատեսված պարտականությունների չկատարումը կամ ոչ պատշաճ կատարումը կարող է հանդիսանալ ապահովագրական հատուցման մերժման հիմք:

11.5. Ապահովագրության պայմանագրի յուրաքանչյուր ռիսկի գծով կողմերի համաձայնությամբ կարող է նախատեսվել ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալը ապացուցող բոլոր փաստաթղթերի կամ նրանց մի մասի փոփոխումը ապահովագրական պատահարի մասին արձանագրությամբ: Ապահովագրական պատահարի մասին արձանագրությունը կազմվում է Ապահովագրողի, Ապահովադրի և/կամ Շահառուի կողմից դեպքի հանգամանքներին ծանոթ անձանց վկայությունների հիման վրա: Ապահովագրողն իրավասու է ազատել Ապահովադրին նշված փաստաթղթերի փաթեթի մի մասի ներկայացնելու պարտականությունից:

11.6. «Վնաս» ռիսկի գծով պահանջի կարգավորման ժամանակ ավտոմեքենաների տեխնիկական սպասարկման կայաններում վնասվածքների վերանորոգման դեպքում, որտեղ SU-ն ուղարկվել է Ապահովագրողի կողմից, այդ ապահովագրական պատահարի գծով Ապահովադրի իրավասու ներկայացուցիչներն են համարվում ապահովագրության պայմանագրում նշված SU-ը վարելու լիազորություն ունեցող բոլոր անձինք:

12. ՎՆԱՍԻ ՉԱՓԻ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՉԱՓԻ ԵՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՎՃԱՐՈՒՄՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆԵԼՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

- 12.1. Ապահովագրական հատուցումը վճարվում է Ապահովադրի կողմից Ապահովագրողին ապահովագրական պատահարի վերաբերյալ բոլոր անհրաժեշտ փաստաթղթերի տրամադրումից, Ապահովագրողի կողմից վնասված SU-ի գնումից և գնման արձանագրության կազմումից, պատճառների, հանգամանքների, հասցված վնասի չափի և բնույթի որոշումից և Ապահովագրողի կողմից դեպքը ապահովագրական պատահար ճանաչելուց հետո: Ընդ որում ապահովագրական պատահարի ի հայտ գալու պատճառները և վնասի չափը հիմնավորող փաստաթղթերի տրամադրման պարտականությունը դրված է Ապահովադրի վրա:
- 12.1.1. Բոլոր ապահովագրական պատահարների համար ապահովագրական հատուցման չափը ներառյալ լրացուցիչ ծախսերը չպետք է գերազանցի Պայմանագրով և/կամ դրան կից լրացուցիչ համաձայնագրով սահմանված ապահովագրական գումարը:
- 12.1.2. Ապահովագրական հատուցման չափը չի կարող գերազանցել SU-ի շուկայական արժեքը:
- 12.1.3. Պայմանագրով սահմանված լրացուցիչ սարքավորումների ապահովագրական գումարը չի կարող գերազանցել ավտոտրանսպորտային միջոցի համար սահմանված ապահովագրական գումարը:
- 12.1.4. Եթե Պայմանագրով այլ բան սահմանված չէ, ապա յուրաքանչյուր ապահովագրական հատուցում վճարելուց հետո ապահովագրական գումարը համապատասխան օբյեկտի համար նվազեցվում է ապահովագրական գումարից կատարված հատուցման չափով:
- 12.1.5. Ապահովադիրն իրավասու է վերականգնել ապահովագրական գումարի նախկին/սկզբնական չափը գործող Պայմանագիրը հավելելու միջոցով: Այս դեպքում Ապահովադիրը ապահովագրական հատուցում վճարելու հետևանքով ապահովագրական գումարի նվազած մասի համար վճարում է ապահովագրավճար՝ Պայմանագրի չլրացած ժամկետին համամասնորեն:
- 12.2. Պայմանագրին և սույն Պայմաններին համապատասխան Ապահովադրի կողմից Ապահովագրական պատահարի առաջացումը հաստատող փաստերի, պատճառների և վնասի չափի մասին բոլոր անհրաժեշտ փաստաթղթերի ներկայացումից հետո Ապահովագրողը կայացնում է Ապահովագրական հատուցման վճարման/մասնակի վճարման կամ վճարումը մերժելու մասին որոշում առավելագույնը 5 (հինգ) աշխատանքային օրվա ընթացքում:
- 12.3. Ապահովագրական հատուցման վճարումն իրականացվում է Պայմանագրով Ապահովագրողի հաշվարկային հաշվին ապահովագրավճարի փոխանցումից ոչ շուտ, եթե այլ բան նախատեսված չէ Պայմանագրով կամ եթե Ապահովագրողը իր հայեցողությամբ որոշում չի կայացրել վճարման մասին:
Եթե այլ ժամկետներ նախատեսված չեն ապահովագրության պայմանագրով, Ապահովագրական հատուցումն իրականացվում է.
- 12.3.1. Ապահովագրված SU-ի առևանգման դեպքում՝ Ապահովադրի կողմից Ապահովագրողին բոլոր անհրաժեշտ փաստաթղթերի տրամադրման և առևանգված ապահովագրված SU-ի գտնվելու դեպքում կողմերի փոխհարաբերությունների վերաբերյալ լրացուցիչ համաձայնագրի ստորագրման օրվանից հաշված՝ 5 օրվա ընթացքում:
- 12.3.2. Բոլոր մնացած դեպքերում՝ Ապահովադրի կողմից Ապահովագրողին բոլոր անհրաժեշտ փաստաթղթերի տրամադրման օրվանից հաշված՝ 5 օրվա ընթացքում:
- 12.4. Դեպքն ապահովագրական պատահար ճանաչելու և ապահովագրական հատուցում կատարելու հիմք են հանդիսանում սույն Պայմանների 11-րդ բաժնում նշված Ապահովադրի (Շահառուի) կողմից տրամադրվող փաստաթղթերը:
- 12.5. Ապահովագրված SU-ի առևանգման կամ ոչնչացման դեպքում ապահովագրական հատուցման վճարումը SU-ի սեփականատեր չհանդիսացող Ապահովադրին (Շահառուին) իրականացվում է ապահովագրված SU-ի սեփականատիրոջ կողմից նոտարական կարգով վավերացված ապահովագրական հատուցում ստանալու իրավունք տրամադրող

լիազորագրի առկայության դեպքում:

- 12.6. Ապահովագրված SU-ի վնասման դեպքում Ապահովադրին (Շահառուին) վճարվում է ապահովագրական հատուցում կամ նրա ցանկությամբ ուղարկվում է տեխնիկական սպասարկման կայան, որն իրականացնում է ապահովագրված SU-ի վերանորոգում:
- 12.7. Ապահովագրության պայմանագրում ռիսկի գծով ֆրանշիզայի առկայության դեպքում այն հանվում է ապահովագրական հատուցումից այդ ռիսկի գծով:
- 12.8. Առևանգված SU-ի համար ապահովագրական հատուցման վճարումը կատարվում է սույն Պայմանների 11.3.4. կետում նշված բոլոր փաստաթղթերի և առարկաների Ապահովագրողին փոխանցելուց հետո և առևանգված SU-ի գտնվելու պարագայում Ապահովադրի հետ կողմերի փոխհարաբերությունների վերաբերյալ լրացուցիչ համաձայնագրի կնքումից հետո:
- 12.9. «Վնաս» ռիսկի գծով ապահովագրված SU-ի վնասման դեպքում վնասի չափը որոշվում է հետևյալ բանաձևի միջոցով.

$$V = ((P - M\%) + N + A) * L$$

որտեղ՝

V - SU-ին պատճառված վնասի մեծությունն է՝ հաշվարկված վնասի գնահատման ծախսային մեթոդով,

P - SU-ի վնասված և փոխարինման ենթակա դետալների (ագրեգատների) շուկայական արժեքն է՝

N - SU վերանորոգման ժամանակ օգտագործվող նյութերի շուկայական արժեքն է,

A - SU-ի վերանորոգման աշխատանքների շուկայական արժեքն է,

L - ճշգրտող գործակից է, որի կիրառման միջոցով չնախատեսված (ոչ ակնհայտ) ծախսերը ներառվում են վնասի ընդահանուր մեծությունում և հավասար է.

✓ 1-ի, երբ ակնհայտ կերպով երևում են SU-ի վնասված դետալները (ագրեգատները),

✓ առավելագույնը 1.1-ի, երբ ակնհայտ կերպով չեն երևում SU-ի վնասված դետալները (ագրեգատները):

M - փոխարինվող դետալի մաշվածության գործակիցը, որը կախված է SU-ի տարիքից՝ համաձայն աղյուսակ 1-ի և 2-ի,

Աղյուսակ 1

ԱՊՀ երկներից բացի այլ երկրների արտադրության ավտոտրանսպորտային միջոցների փոխարինվող դետալների մաշվածության տոկոսադրույքները՝ ըստ տարիքի				
SU-ի տարիքը՝ տարի				
0-5	6-10	11-15	16-20	21-և ավելի
	12	17	22	32

Աղյուսակ 2

ԱՊՀ երկների արտադրության ավտոտրանսպորտային միջոցների փոխարինվող դետալների մաշվածության տոկոսադրույքները՝ ըստ տարիքի				
SU-ի տարիքը՝ տարի				
0-3	4-10	11-15	16-20	21-և ավելի
	15	20	25	35

12.9.1. Ապահովագրողի հետ համագործակցող վերանորոգող ընկերության կողմից տրամադրված վերանորոգման հաշիվների հիման վրա, որտեղ վերանորոգվել է վնասված ապահովագրված SU-ն, կամ

12.9.2. Ապահովադրի ընտրությամբ ավտոմեքենաների տեխնիկական սպասարկման այն կայանի կողմից տրամադրված հաշիվների հիման վրա, որտեղ վերանորոգվել է վնասված

SU-ն: Այս դեպքում Ապահովադիրը պարտավոր է ներկայացնել Ապահովագրողին վերանորոգման հաշիվ-ապրանքագրի կամ ծախսերի հաշվարկման բնօրինակը (եթե վերոհիշյալ փաստաթղթերը տրամադրվել են այլ լեզվով, ապա դրանց վավերացված հայերեն թարգմանությամբ տարբերակը):

- 12.10. Ապահովագրողն և Ապահովադիրը կարող են համաձայնության գալ ապահովագրական հատուցում վճարելու փոխարեն վերանորոգել մեքենան Ապահովագրողի գործընկեր սպասարկման կենտրոնում:
- 12.11. Հատուցման ենթակա են փոխարինում պահանջող դետալների և հանգույցների արժեքը, վնասված դետալների և հանգույցների փոփոխման և վերանորոգման աշխատանքների արժեքը, ծախսատար նյութերի արժեքը: Հատուցման ենթակա է միայն այն դետալների և հանգույցների փոփոխման արժեքը, որոնց վնասումը տեղի է ունեցել ապահովագրական պատահարի հետևանքով: Ընդ որում՝ ապահովագրված SU-ի վնասված դետալների և հանգույցների փոփոխումը տեղի է ունենում միայն այն պայմանով, եթե դրանք վերանորոգման արդյունքում չեն կարող բերվել հետագա օգտագործման համար պիտանի վիճակի կամ եթե այդ վերանորոգումը տնտեսապես աննպատակահարմար է, քանզի դրա արժեքը գերազանցում է փոփոխման արժեքը (հաշվի առնելով դետալների, ծախսատար նյութերի և աշխատանքների արժեքը):
- 12.12. SU-ի շարժման ընթացքում ավտոմեքենայի անվադողերի, անվասկավառակների կամ անիվների դեկորատիվ կափարիչների վնասման արդյունքում առաջացած վնասը հատուցվում է միայն այն դեպքում, երբ առկա են տվյալ ապահովագրական պատահարով պայմանավորված SU-ի այլ վնասներ:
- 12.13. Վնասի չափի հաշվարկի կազմման ժամանակ կիրառվում են գործող միջին շուկայական գները դետալների և աշխատանքների նկատմամբ:
- 12.14. Ապահովադիրը հատուցում է թաքնված վնասների և թերությունների վերացման հետ կապված ծախսերը, որոնք առաջացել են ապահովագրական պատահարի արդյունքում, հայտնաբերվել SU-ի վերանորոգման ժամանակ և հաստատվել են փաստաթղթերով:
- 12.15. Թաքնված վնասների և թերությունների հայտնաբերման դեպքում Ապահովադիրը մինչև դրանց վերացումը պարտավոր է գրավոր ծանուցել այդ մասին Ապահովագրողին նրա կողմից լրացուցիչ գնման արձանագրություն կազմելու համար:
- 12.16. Հատուցման ենթակա չեն հետևյալ ծախսերը.
 - 12.16.1. SU-ի տեխնիկական և երաշխիքային սպասարկման,
 - 12.16.2. SU-ի ձևավորման և վերասարքավորման, նրա առանձին մասերի և հանգույցների մաշվածության պատճառով փոխարինման և վերանորոգման, տեխնիկական թերության և այլնի, ինչպես նաև դրանց հետ կապված աշխատանքների ծախսերը,
 - 12.16.3. Վնասված SU վերանորոգում իրականացնող ավտոմեքենաների տեխնիկական սպասարկում իրականացնող սրահում՝ SU հավաքման սրահում անհրաժեշտ պահեստային մասերի և դետալների բացակայության դեպքում SU հավաքման համար անհրաժեշտ հանգույցների և ագրեգատների փոփոխումը (վերանորոգման փոխարեն):
- 12.17. Եթե ապահովագրական պատահարի արդյունքում SU-ն զրկվել է սեփական ընթացքով շարժվելու հնարավորությունից, Ապահովագրողը հատուցում է Ապահովադիրին փաստաթղթով ամրագրված ծախսերը վնասված SU մինչև կայանման վայր տեղափոխելու համար, սակայն ոչ ավել քան մեկ տեղափոխություն յուրաքանչյուր հայտի գծով և ապահովագրական գումարի 1%-ից ոչ ավել «Վնաս» ռիսկի գծով: Եթե վնասված SU տեղափոխումը, ինչպես նաև Վնասի նվազեցման ուղղությամբ այլ անհրաժեշտ ծախսերը կատարվել են Ապահովագրողի հանձնարարությամբ, ապա դրանք հատուցվում են ամբողջ ծավալով փաստացի կատարված աշխատանքների և ծառայությունների հաշիվների հիման վրա: Սույն ծախսերը Ապահովադիրը պարտավոր է համաձայնացնել Ապահովագրողի հետ:
- 12.18. 12.17. կետում նշված ծախսերը ենթակա են հատուցման միայն այն դեպքում՝

- 12.18.1.Երբ վնասի գումարը գերազանցում է Պայմանագրում սահմանված չհատուցվող գումարի չափը:
- 12.18.2. 12.17. կետում նշված ծախսերն Ապահովագրական գումարից նվազեցվում են միայն հատուցման դեպքում՝ համաձայն 12.1.4. կետի:
- 12.19.ՏՄ-ի լրիվ, փաստացի կամ կոնստրուկտիվ ոչնչացման դեպքում, ինչպես նաև այն դեպքում, երբ ՏՄ-ի վերանորոգման արժեքը ապահովագրության պայմանագրի կնքման պահին գերազանցում է նրա իրական արժեքի 80%-ը, ապահովագրական հատուցման վճարումը կատարվում է «Լրիվ ոչնչացում» պայմաններով: 12.17. կետում նշված ծախսերն, ՏՄ-ի լրիվ, փաստացի կամ կոնստրուկտիվ ոչնչացման դեպքում, կարող են գերազանցել Պայմանագրում նշված Ապահովագրական գումարը, բայց ոչ ավել քան 30000 ՀՀ դրամը: Ապահովագրության պայմանագրով կարող են նախատեսվել «Լրիվ ոչնչացում» պայմաններով ապահովագրական պատահարի կարգավորման այլ չափանիշներ:
- 12.20. «Լրիվ ոչնչացում» պայմաններով կարգավորման դեպքում հնարավոր է հատուցման վճարում 2 տարբերակներից մեկով.
- 12.20.1.«Վնաս» ռիսկի գծով ապահովագրական գումարի չափով: Այդ դեպքում ՏՄ-ը պետք է Ապահովադրի կողմից հանվի ՊՍՏ մարմիններում հաշվառումից և մաքսագերծվի Ապահովագրողին փոխանցելու համար: Ընդ որում Ապահովադրի ծախսերը ՏՄ-ն հաշվառումից հանելու ուղղությամբ ապահովագրությամբ չեն ծածկվում: ՏՄ-ը Ապահովագրողին փոխանցման ժամանակ պետք է կազմվի գնման արձանագրություն կոմպլեկտացիայի նշմամբ:
- 12.20.2.«Վնաս» ռիսկի գծով ապահովագրական գումարի չափով՝ ՏՄ-ի պիտանի մնացորդների մասհանմամբ, պայմանով, որ ՏՄ-ի մնացորդները մնում են Ապահովադրի մոտ:
- 12.21. «Լրիվ ոչնչացում» պայմաններով ապահովագրական հատուցման վճարման տարբերակը որոշվում է Ապահովադրի և Ապահովագրողի համաձայնությամբ:
- 12.22.Եթե ապահովագրված ՏՄ-ի գծով պահանջը կարգավորվում է «Լրիվ ոչնչացում» պայմաններով, սակայն նշված ՏՄ-ը չի կարող օտարվել սեփականատիրոջից երրորդ անձանց օգտին մաքսային և այլ մարմինների կողմից դրված սահմանափակումների պատճառով, ապա պահանջը այդպիսի ՏՄ-ի գծով կարող է կարգավորվել 12.20.2. կետում նշված պայմաններով:
- 12.23. «Լրիվ ոչնչացում» պայմաններով պահանջի կարգավորման մասին որոշման ընդունման համար Ապահովագրողը անց է կացնում վերանորոգման արժեքի նախնական գնահատում:
- 12.24.Նախնական գնահատումն իրականացվում է վնասված ՏՄ-ի գնման արձանագրության հիման վրա, որը կատարվել է Ապահովագրողի համապատասխան աշխատակցի կողմից, ինչպես նաև Ապահովագրողի կողմից հաշվարկված ՏՄ-ի վերանորոգման արժեքի հաշվարկման հիման վրա:
- 12.25.Ապահովագրական հատուցման հաշվարկի ժամանակ հաշվի չի առնվում բացակայող կամ վնասված դետալների կամ ագրեգատների արժեքը, որոնց բացակայությունը կամ վնասվելը ուղիղ կապ չունի դիտարկվող ապահովագրական պատահարի հետ:
- 12.26.Առևանգված ՏՄ-ի համար ապահովագրական հատուցման վճարման դեպքում կամ «Վնաս» ռիսկի գծով «Լրիվ ոչնչացում» պայմանների հիման վրա ապահովագրական հատուցման վճարման դեպքում ապահովագրավճարի վերադարձը մյուս ապահովագրված ռիսկերի գծով չի կատարվում:
- 12.27. «Վնաս» ռիսկի գծով ապահովագրական հատուցման վճարումից հետո, բացի «Լրիվ կործանում» պայմանների հիման վրա վճարման դեպքի, ապահովագրության պայմանագիրը այդ ռիսկի գծով շարունակում է գործել մինչև նրա գործողության ժամկետի ավարտը: Ընդ որում՝ ապահովագրական գումարը ռիսկի գծով նվազում է ապահովագրական հատուցման գումարի չափով:
- 12.28. «Լրացուցիչ սարքավորում» ռիսկի գծով Վնասի չափը որոշվում է.

- լրացուցիչ սարքավորման վնասման դեպքում վերանորոգման արժեքի չափով,
- «Լրացուցիչ սարքավորում» ռիսկի գծով ապահովագրական գումարի չափով:

12.28.1. Առևանգված կամ ոչնչացված լրացուցիչ սարքավորման դիմաց ապահովագրական հատուցման վճարումից հետո ապահովագրության պայմանագրի գործողությունը դրա նկատմամբ դադարում է:

12.28.2. Առջևի շարժական պանելով ապահովագրված ավտոմագնիտոլայի առևանգման դեպքում ապահովագրական հատուցման վճարումն իրականացվում է Ապահովադրի կողմից Ապահովագրողին առևանգված մագնիտոլայից մնացած հանովի առջևի պանելի հանձնելուց հետո:

12.29. Ապահովագրական հատուցման վճարումը և բոլոր ռիսկերի գծով ապահովումը իրականացվում է ՀՀ դրամով:

13. ԿՈՂՄԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

13.1. Ապահովադիրն իրավունք ունի՝

13.1.1. Ստանալ ապահովագրական հատուցում ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու դեպքում ապահովագրության պայմանագրում սահմանված ապահովագրական գումարի կամ պատասխանատվության սահմանաչափի սահմաններում, եթե շահառուն այլ անձ չէ:

13.1.2. Ապահովագրողի համաձայնությամբ ապահովագրության պայմանագրում նշված վարելու լիազորություն ունեցող անձանց ցուցակում փոփոխություն մտցնել: Նման փոփոխությունը կատարելու համար Ապահովադիրը պետք է փոփոխություն կատարելու ենթադրվող օրվան նախորդող ոչ պակաս, քան 3 օր առաջ գրավոր դիմում ներկայացնի Ապահովագրողին, որը դառնում է ապահովագրության պայմանագրի անբաժանելի մասը: Այդ դեպքում Ապահովագրողն իրավունք ունի պահանջել լրացուցիչ ապահովագրավճարի վճարում ռիսկի մեծացման դեպքում:

13.1.3. Փոխարինել ապահովագրության պայմանագրում նշված Շահառուին մեկ այլ անձով՝ այդ մասին ոչ ուշ, քան 3 օր առաջ գրավոր տեղեկացնելով Ապահովագրողին: Շահառուն չի կարող փոխարինվել այլ անձով, եթե նա արդեն կատարել է Պայմանագրով որևէ պարտականություն կամ Ապահովագրողին ներկայացրել է ապահովագրական հատուցում ստանալու մասին պահանջ:

13.1.4. Ապահովագրության պայմանագրի կորստի, վնասման կամ ոչնչացման դեպքում պահանջելու պայմանագրի կրկնօրինակը: Կրկնօրինակի ստացումից հետո կորած ապահովագրական պայմանագիրը համարվում է անվավեր և դրա հետ կապված վճարումներ չեն իրականացվում:

13.2. Ապահովադիրը պարտավոր է՝

13.2.1. Ապահովագրության պայմանագրի կնքման, դրա վերակնքման, ապահովագրության պայմանների փոփոխման ժամանակ, ինչպես նաև ապահովագրության պայմանագրի կնքման ժամանակ առկա ՏՄ վնասների վերացման դեպքում ՏՄ-ն տրամադրել Ապահովագրողին զննման և/կամ լուսանկարման համար: Ապահովագրողը գրառում է կատարում ապահովագրության պայմանագրում վնասների վերացման վերաբերյալ: Վերանորոգված ՏՄ-ի կրկնակի զննմանը չներկայացնելու դեպքում Ապահովագրողը պատասխանատվություն չի կրում այլ վնասների համար, որոնք նշված են եղել վնասված ապահովագրված ՏՄ-ի ՏՄ ապահովագրության դիմումի կամ զննման արձանագրության (ՏՄ նկարագրություն) մեջ: Պարտադիր չի համարվում վերանորոգված ՏՄ-ն Ապահովագրողի կողմից կրկնակի զննման ուղարկելը, եթե վնասված ապահովագրված ՏՄ-ն վերականգնվել է Ավտոմեքենաների տեխնիկական սպասարկման կայանում, ինչպես նաև պայմանագրի արտոնյալ ժամկետի ընթացքում հերթական շրջանի երկարացման դեպքում:

13.2.2. Ապահովագրության պայմանագրում և սույն Պայմաններով սահմանված կարգով և ժամկետներում վճարել ապահովագրավճարը,

- 13.2.3. Երեք օրացուցային օրվա ընթացքում գրավոր տեղեկացնել Ապահովագրողին ՏՄ-ը ճՈ հաշվառումից հանելու, գրանցման փաստաթղթերի, գրանցման համարանիշների փոփոխման մասին այդ փոփոխությունները ապահովագրության պայմանագրում ներառելու համար:
- 13.2.4. Ապահովագրության պայմանագրում նշված ապահովագրված ՏՄ պահպանել սարքին վիճակում, ձեռնարկել նախագուշակյա միջոցառումներ ապահովագրված ՏՄ-ին, վարորդի և ուղևորների կյանքին և առողջությանը վնասի պատճառման կանխարգելման ուղղությամբ:
- 13.2.5. Ապահովագրության պայմանագրի կնքումից անմիջապես հետո տեղեկացնել Շահառուին կամ ապահովագրության պայմանագրով ապահովագրված ՏՄ վարելու լիազորություն ունեցող անձանց ապահովագրության սույն Պայմանների և ապահովագրության պահանջների մասին:
- 13.2.6. Կատարել «Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրության մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված պահանջները և տրանսպորտային միջոցների սեփականատերերի քաղաքացիական պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրության /ԱՊՊԱ/ Պայմանների պահանջները:
- 13.2.7. Ամբողջ ծավալով կատարել ապահովագրության պայմանագրի և ապահովագրության սույն Պայմանների պայմանները. Շահառուի կամ Պայմանագրով ապահովագրված ՏՄ վարելու լիազորություն ունեցող անձանց կողմից ապահովագրության պայմանագրի և ապահովագրության սույն Պայմանների խախտումը դիտարկվում է որպես սույն Պայմանների խախտում Ապահովադրի կողմից:
- 13.2.8. Անհապաղ գրավոր տեղեկացնել Ապահովագրողին, եթե առևանգված ապահովագրված ՏՄ-ն գտնվել ու վերադարձվել է Ապահովադրին, կամ եթե Ապահովադրին հայտնի է դարձել առևանգված ապահովագրված ՏՄ գտնվելու վայրը:
- 13.2.9. Եթե առևանգված ապահովագրված ՏՄ գտնվել է և վերադարձվել է Ապահովադրին, մեկ ամսվա ընթացքում Ապահովագրողին վերադարձնել ստացած ապահովագրական հատուցումը առևանգված ՏՄ-ի դիմաց:
- 13.2.10. Անհապաղ գրավոր տեղեկացնել Ապահովագրողին այն մասին, որ պատճառված վնասն ամբողջությամբ կամ մասնակի հատուցվել է մեղավոր անձի կողմից:
- 13.2.11. Ապահովագրողին վերադարձնել ստացված ապահովագրական հատուցումն ամբողջ ծավալով կամ մասնակի, եթե ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված հայցային վաղեմության ժամկետների ընթացքում հայտնաբերվել են հանգամանքներ, որոնք օրենքով և սույն ապահովագրության Պայմանների համաձայն ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն զրկում են Ապահովադրին (Շահառուին) ապահովագրական հատուցում ստանալու իրավունքից:
- 13.2.12. Զբոհնել հաշվառման փաստաթղթերը (ՏՄ գրանցման վկայականը և ՏՄ անձնագիրը), ՏՄ բանալիների և հակաառևանգման համակարգերի կախազարդերը ապահովագրված ՏՄ-ում:
- 13.2.13. Ապահովագրողի պահանջով հանձնել նրան ապահովագրված ՏՄ-ի վերանորոգման ընթացքում փոխարինված վնասված դետալներն ու հանգույցները:
- 13.2.14. Աշխատանքային վիճակում պահել ՏՄ որոնողական և հայտնաբերման համակարգերը: Այդ թվում անցկացնել այդ համակարգերի փորձարկում, վճարել որոնողական համակարգերի օպերատորների ծառայությունները:
- 13.2.15. Լքելով ՏՄ-ն՝ օգտագործել (գործի դնել) ՏՄ տեղադրված բոլոր հակաառևանգման համակարգերը:
- 13.2.16. Զյան առկայության դեպքում ՏՄ սարքավորել ձմեռային անվադողերով:
- 13.3. Ապահովագրողն իրավունք ունի՝
- 13.3.1. Ստուգել Ապահովադրի կողմից ներկայացված տեղեկությունը, ինչպես նաև կատարել (պահպանել) սույն Պայմանների և ապահովագրության պայմանագրի պայմանները:
- 13.3.2. Պահանջել ապահովագրության պայմանագրի պայմանների փոփոխում կամ

ապահովագրական ռիսկի մեծացմանը համապատասխան լրացուցիչ ապահովագրավճարի վճարում, եթե նրան հայտնի է դարձել կամ եթե նա տեղեկացվել է Ապահովադրի (Շահառուի) կողմից ապահովագրական ռիսկի մեծացմանը հանգեցնող հանգամանքների մասին (ապահովագրության սույն Պայմանների 14.1. և 14.2. կետեր),

- 13.3.3. Ապահովագրված SU-ին պատճառված վնասի հանգամանքները, պատճառները, չափը և բնույթը պարզելու համար Ապահովագրողն իրավունք ունի ուղարկել հարցումներ համապատասխան իրավասու մարմիններ, որոնք կարող են տրամադրել անհրաժեշտ տեղեկատվություն:
- 13.3.4. Ապահովադրից, Շահառուից կամ SU վարելու լիազորություն ունեցող անձից պահանջել ապահովագրական պատահարի և դրա առաջացման հանգամանքների հաստատման համար անհրաժեշտ տեղեկություններ,
- 13.3.5. Անցկացնել վնասված SU զննում և քննություն,
- 13.3.6. Հետաձգել ապահովագրական հատուցման վճարումը ապահովագրական պատահարի բոլոր հանգամանքները պարզելու համար (այդ թվում մինչև իրավասու մարմիններ ուղարկված հարցումներին պատասխան ստանալը)՝ Ապահովադրին գրավոր տեղեկացնելով այդ մասին:
- 13.3.7. Վաղաժամկետ լուծել ապահովագրության պայմանագիրը ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով Ապահովադրի, Շահառուի կամ ապահովագրության պայմանագրով ապահովագրված SU վարելու լիազորություն ունեցող անձանց կողմից ապահովագրության պայմանագրի պայմանների խախտման դեպքում՝ խախտումը հայտնաբերելու պահից 3-ամսյա ժամկետի ընթացքում:
- 13.3.8. Մերժել Ապահովադրին ապահովագրական հատուցման վճարումը հետևյալ դեպքերում՝
 - 13.8.1.1. Ապահովադրի կողմից կեղծ տեղեկությունների և փաստաթղթերի տրամադրման դեպքում,
 - 13.8.1.2. Ապահովադրի կողմից վնասի պատճառման համար մեղավոր անձի կամ ապահովագրական ընկերության կողմից, որում ապահովագրված է մեղավորի քաղաքացիական պատասխանատվությունը հատուցման ստացման,
 - 13.8.1.3. Վնասված SU Ապահովագրողին զննման չտրամադրելը, մինչ վերանորոգման անցկացումը,
 - 13.8.1.4. Ապահովագրության պայմանագրի և/կամ ապահովագրության սույն Պայմանների Ապահովադրի կողմից խախտելը:
- 13.3.9. Ապահովագրության պայմանագրի պայմաններով կարող են նախատեսվել մերժման այլ հիմքեր:
- 13.4. Ապահովագրողը պարտավոր է.
 - 13.4.1. Ապահովագրության պայմանագրի կնքման ժամանակ Ապահովադրին ծանոթացնել սույն Պայմանների հետ և հանձնել նրան մեկ օրինակ:
 - 13.4.2. Դեպքը ապահովագրական պատահար ճանաչելու դեպքում կատարել ապահովագրական հատուցման վճարում ապահովագրության սույն Պայմանների 12.3 կետում նշված ժամկետներում:
 - 13.4.3. Գրավոր տեղեկացնել Ապահովադրին (Շահառուին) դեպքը ապահովագրական պատահար չճանաչելու կամ ապահովագրական հատուցման չափը նվազեցնելու վերաբերյալ՝ բացատրելով նման որոշման կայացման պատճառները:
 - 13.4.4. Չհրապարակել տեղեկություններ Ապահովադրի, Շահառուի մասին, բացառությամբ ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերի:
 - 13.4.5. Ապահովադրին/ Շահառուին տեղեկացնել ապահովագրական գումարի նվազման մասին:

14. ՌԻՍԿԻ ԱՍՏԻՃԱՆԻ ՓՈՓՈԽՈՒՄԸ

- 14.1. Ապահովադիրը (Շահառուն) պարտավոր է անհապաղ տեղեկացնել Ապահովագրողին ապահովագրության պայմանագրի գործողության ընթացքում ՏՄ շահագործման և օգտագործման պայմաններում առաջացած փոփոխությունների և այլ դեպքերի մասին, եթե դրանք կարող են էական ազդեցություն ունենալ ապահովագրական ռիսկի մեծացման վրա, ինչպիսին են.
- 14.1.1. ՏՄ վարձակալության, լիզինգի, գրավի հանձնումը,
- 14.1.2. ՏՄ վարելու կամ օգտագործելու մասին լիազորագրի տրամադրումը անձին, ով ապահովագրության պայմանագրով ՏՄ վարելու լիազորություն չունի,
- 14.1.3. Ապահովագրված ՏՄ-ի գրանցման փաստաթղթերի, բանալիների ազդանշանային համակարգի հեռակառավարման վահանակի, գրանցման համարանիշների կորուստը կամ կողոպուտը,
- 14.1.4. օգտագործելու և պահելու պայմանների էական փոփոխությունը:
- 14.2. Ապահովագրական ռիսկի մեծացմանը հանգեցնող հանգամանքների մասին տեղեկացված Ապահովադիրը իրավունք ունի պահանջել ապահովագրության պայմանագրի պայմանների փոփոխություն կամ լրացուցիչ ապահովագրավճարի վճարում ռիսկի աստիճանի մեծացմանը հավասարագոր:
- 14.3. Եթե Ապահովադիրը (Շահառուն) առարկում է ապահովագրության պայմանագրի փոփոխության կամ լրացուցիչ ապահովագրավճարի վճարման հարցում, Ապահովագրողն իրավունք ունի պահանջել ապահովագրության պայմանագրի խզում ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված կանոններին համապատասխան:

15. ՍՈՒԲՐՈԳԱՑԻՍ

- 15.1. Ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու արդյունքում Ապահովադիրին պատճառված վնասից բխող նրա (կամ շահառուի) պահանջի իրավունքը վնասը պատճառած անձի նկատմամբ անցնում է ապահովագրողին՝ նրա կողմից հատուցված գումարի մասով:
- 15.2. Ապահովագրողն իրեն անցած պահանջի իրավունքն իրականացնում է Ապահովադրի (շահառուի) և վնասների համար պատասխանատու անձի միջև հարաբերությունները կարգավորող կանոնների պահպանմամբ:
- 15.3. Ապահովադիրը (շահառուն) պարտավոր է Ապահովագրողին հանձնել իր պահանջի իրավունքը հավաստող փաստաթղթերն ու այլ ապացույցներ՝ հայտնելով Ապահովագրողի կողմից իրեն փոխանցված պահանջի իրավունքն իրականացնելու համար բոլոր անհրաժեշտ տեղեկությունները:
- 15.4. Եթե Ապահովադիրը (շահառուն) հրաժարվել է Ապահովագրողի կողմից հատուցված վնասների համար պատասխանատու անձի նկատմամբ պահանջի իրավունքից, կամ այդ իրավունքն իրականացնելն անհնարին է դարձել Ապահովադրի (շահառուի) մեղքով, ապա Ապահովագրողը լրիվ կամ համապատասխան մասով ազատվում է ապահովագրական հատուցում վճարելուց և իրավունք ունի պահանջելու վերադարձնել ավելորդ վճարված հատուցման գումարը:
- 15.5. Եթե Ապահովադիրը կամ Շահառուն երրորդ անձանցից ստացել է պատճառված Վնասի դիմաց հատուցում, ապա Ապահովագրողը վճարում է միայն ապահովագրության պայմանագրի և սույն ապահովագրության Պայմանների պայմաններով նախատեսված վճարման ենթակա գումարի և երրորդ անձանցից ստացած գումարի տարբերությունը:
- 15.6. Բոլոր այն դեպքերում, երբ Ապահովագրական հատուցում կատարելուց հետո պարզ է դարձել, որ դեպքն Ապահովագրական պատահար չէր և/կամ ենթակա չէր հատուցման, Ապահովագրողն իրավունք ունի Ապահովադրի/Շահառուից ետ պահանջել վճարված գումարը և լրացուցիչ ծախսերը:

16. ՎԵՃԵՐԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

- 16.1. Սույն Պայմանների հիման վրա կնքված ապահովագրության պայմանագրերից բխող վեճերը քննվում են ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված կարգով:
- 16.2. Վնասի չափի և դրա պատճառների վերաբերյալ վեճերի առաջացման դեպքում կողմերից յուրաքանչյուրն իրավունք ունի պահանջել լրացուցիչ փորձաքննության անցկացում: Լրացուցիչ փորձաքննությունն անց է կացվում այն պահանջած կողմի հաշվին: Եթե փորձաքննությունն անց է կացվել Ապահովադրի հաշվին, և փորձաքննության արդյունքները ճանաչվել են Ապահովագրողի կողմից, ապա վերջինս հատուցում է Ապահովադրին փորձաքննության եզրակացության մեջ նշված վնասի չափով: Ընդ որում՝ հատուցման ընդհանուր չափը չի կարող գերազանցել ապահովագրական պատահարի պահին Ապահովագրողի պատասխանատվության ընդհանուր չափը: